

కింది చిత్రం చూడండి.

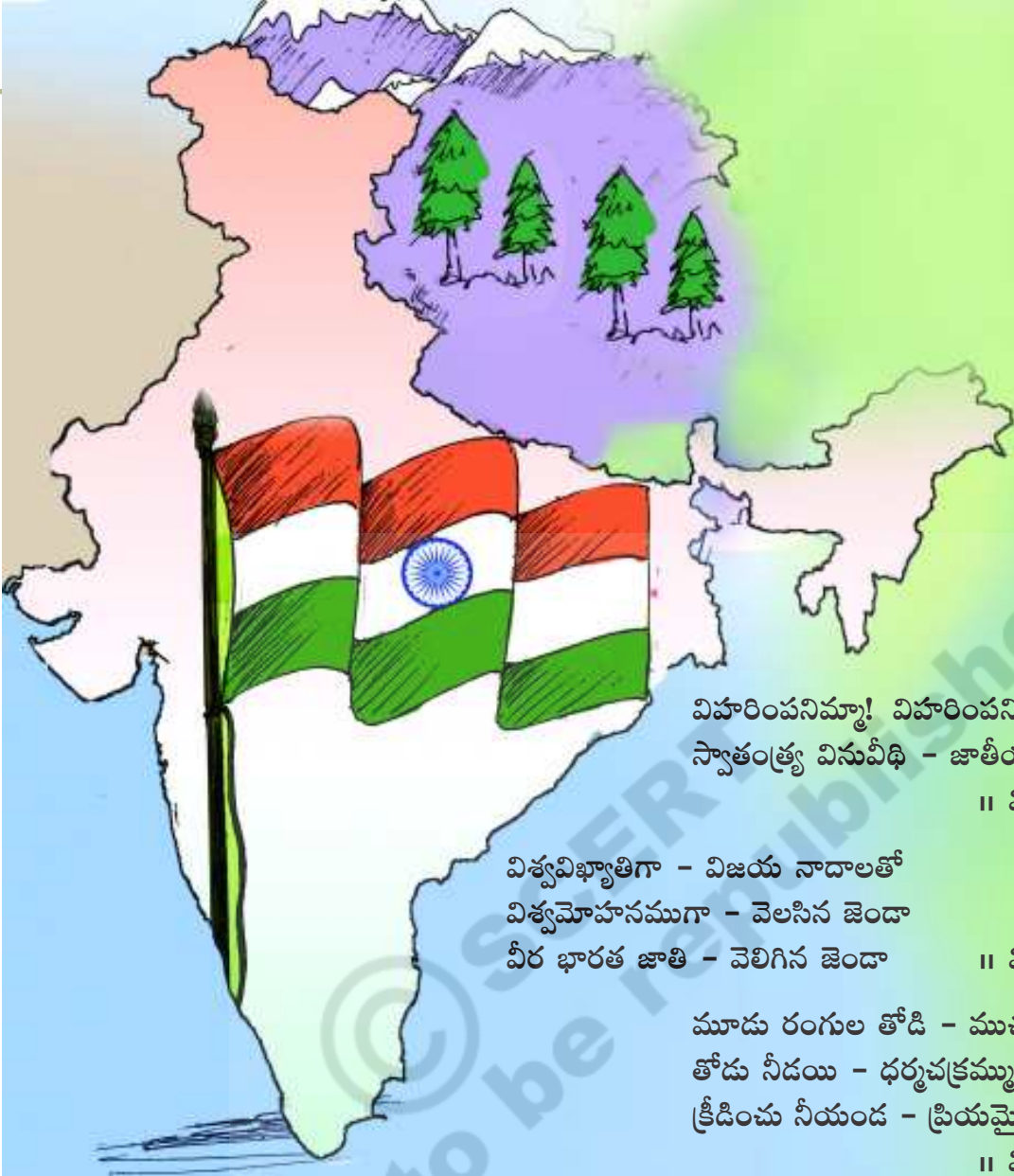
ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రంలో ఏమేమిఉన్నాయి?
- దేశపటంలో ఎన్నో విషయాలను చూస్తున్నారు కదా? మీకేమనిపిస్తుందో చెప్పండి.
- మన దేశం గొప్పదనం గురించి చెప్పండి.

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

విహరింపనిమ్మా! విహరింపనిమ్మా!
స్వాతంత్ర్య వినువీధి - జాతీయ జెండా!

॥ విహరింపనిమ్మా ॥

విశ్వవిఖ్యాతిగా - విజయ నాదాలతో
విశ్వమోహనముగా - వెలసిన జెండా
వీర భారత జాతి - వెలిగిన జెండా

॥ విహరింపనిమ్మా ॥

మూడు రంగుల తోడి - ముచ్చట గూడి
తోడు నీడయి - ధర్మచక్రము గూడి
క్రీడించు నీయండ - ప్రియమైన జెండా

॥ విహరింపనిమ్మా ॥

వీరుల రక్తము - ధారవోసి, యరి
వీరుల నోడించి - పేర్గొన్న జెండా
భారత వీరుల - జాతీయ జెండా

॥ విహరింపనిమ్మా ॥

సాహస త్యాగాలు - శాంతి సత్యాలు
ఆత్మ విశ్వాసాలు - ఔదార్య భావాలు
చక్కగా పాలించు - జాతీయ జెండా

॥ విహరింపనిమ్మా ॥

సేతు శీతాచల - స్థిర భరత జాతి
ఖ్యాతినిల్పిన యట్టి - జాతీయ జెండా
స్వాతంత్ర్య భారత - జాతీయ జెండా

॥ విహరింపనిమ్మా ॥

- గురజాడ రాఘవశర్మ

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

(అ) గేయాన్ని రాగంతో పాడండి. అభినయం చేయండి.

(ఆ) ఈ గేయం దేని గురించి చెబుతుంది?

(ఇ) ఈ గేయ సారాంశాన్ని మీ సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

(ఈ) స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సందర్భంగా పాఠశాలలో ఉపన్యాస పోటీని నిర్వహిస్తున్నారు. మీరైతే ఏం మాట్లాడుతారు?

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

(అ) గేయం ఆధారంగా కింది గేయ పాదాలను సరైన క్రమంలో రాయండి.

క్రీడించు నీ యండ - ప్రియమైన జెండా
మూడు రంగుల తోడి - ముచ్చటగాడి
తోడు నీడయి ధర్మచక్రము గూడి

(ఆ) గేయంలోని ప్రాస పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఉదా:- జాతి - ఖ్యాతి

(ఇ) కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటికి సంబంధించిన గేయ పాదాలను పాఠంలో గుర్తించండి.

1. మన జెండా మూడు రంగులతో ముచ్చటగా ఉంది.

2. హిమాలయాల నుంచి రామేశ్వరం దగ్గర ఉన్న వారధి వరకు భరతజాతి ఖ్యాతిని మన జెండా తెలుపుతుంది.

3. శత్రుసైన్యాలను ఓడించిన వీరుల త్యాగాలకు గుర్తు మన జెండా.

4. మన జెండా అందమైన జెండాగా ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిని పొందింది.

(ఈ) కింది పదాలను చదవండి. గేయం ఆధారంగా వాటిని జతపరచి రాయండి.

మూడు రంగుల తోడి	జాతీయ జెండా
చక్కగా పాలించు	వెలసిన జెండా
విశ్వమోహనముగా	ముచ్చట గూడి
తోడు నీడయి	వెలిగిన జెండా
వీర భారత జాతి	ధర్మ చక్రముగూడి

(ఉ) పాఠం చదవండి. పాఠంలో రెండేసి పదాలు కలిసి ఉన్న పదాలు ఉన్నాయి. వాటి కింద గీత గీయండి. చదవండి.

ఉదా: విశ్వవిఖ్యాతి, ధర్మచక్రము

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

(అ) మన జెండా వీరుల త్యాగానికి గుర్తు అని ఎలా చెప్పగలవు?

(ఆ) సేతు శీతాచల స్థిర భరత జాతి ఖ్యాతి నిల్విన యట్టి జాతీయ జెండా - ఈ వాక్యాల ద్వారా మీరు తెలుసుకున్నదేమిటి?

ఇ) మన జెండా విశ్వవిఖ్యాతి పొంది విశ్వమోహనంగా ఉందని తెలుసుకున్నారు కదా? దీనిని సమర్థిస్తూ రాయండి.

ఈ) గేయ సారాంశాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి.

IV పదజాలం

(అ) ఈ గేయంలోనూ ముందు పాఠంలోనూ ఉన్న కింది ఒత్తు పదాలను రాయండి.

ల	ఎ	ఎ	ట	ల	శ	క	చ	వ	ం	ం
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

.....

.....

.....

(ఆ) కింది వాక్యాలు చదవండి. గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలను రాయండి.

1. పక్షులు వినువీధిలో ఎగురుతున్నాయి.
2. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ నోబెల్ బహుమతి పొందడం ద్వారా విశ్వవిఖ్యాతి పొందాడు.
3. ఎందరో వీరులు తమ ప్రాణాలు ధారవోసి మనకు స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించిపెట్టారు.
4. భగీరథుడు గంగను భూమి మీదికి తేవడం ద్వారా తమ ఖ్యాతినిలబెట్టాడు.
5. ఒక కాలు లేకున్నా ఆత్మవిశ్వాసంతో కష్టపడి సుధాచంద్రన్ ప్రఖ్యాత నర్తకిగా పేరుతెచ్చుకుంది.

(ఇ) కింది గళ్లలో పాఠంలోని పదాలు దాగున్నాయి. వాటిని వెతికి వాటితో సొంత వాక్యాలు రాయండి.

వి	జ	య	నా	దం
శ్వ	శీ	తా	చ	లం
వి	శ్వా	నం	జా	తి
ఖ్యా	ధ	ర్ష	చ	క్రం
తి	ధా	ర	వో	సి

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

(ఇ) గేయం ఆధారంగా పట్టికను పూరించండి.

	దీర్ఘ అక్షరం ఉన్న పదాలు	గుడి అక్షరం ఉన్న పదాలు	ద్విత్వాక్షరం ఉన్న పదాలు	సంయుక్తాక్షరం ఉన్న పదాలు
ఉదా:	సాహసం	విహరింపు	చక్కగా	ఖ్యాతి

V సృజనాత్మకత

(అ) కింది గేయాన్ని పొడిగించండి.

ఉదా : కోకిలమ్మ పాడగలదు
జాతీయగీతం
కొండకోన వాగు పాడు
సంస్కృతి గీతం
.....
.....

(ఆ) పాఠంలోని మొదటి రెండు పాదాలు చదవండి. దానికనుగుణంగా చిత్రాన్ని గీయండి. రంగులు వేయండి. దాన్ని గురించి రాయండి, చెప్పండి.

VI ప్రశంస

గేయాన్ని మీ తరగతిగదిలో ఎవరు బాగా పాడారు? ఎవరు బాగా అభినయం చేశారు? వాళ్ళు బాగా చేశారని మీరు ఎందుకు అనుకుంటున్నారో చెప్పండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) కింది పేరాను చదవండి. (?) ఈ గుర్తుకు 'O' చుట్టండి.

రవి సెలవుల్లో తాతయ్యగారి ఊరికివెళ్ళాడు. దారిలో గోపయ్య ఎదురయ్యాడు. “ఎవరు బాబు నువ్వు? ఎవరింటికి వెళ్ళాలి? నీపేరేమిటి? మీ ఊరు ఏది? అంటూ ప్రశ్నించాడు. రవి చిరునవ్వుతో గోపయ్య ప్రశ్నలన్నింటికి సమాధానం చెప్పాడు.

పిల్లలూ! ఈ గుర్తు (?) వాక్యంలో చివర ఉందని గుర్తించారు కదా! ఈ గుర్తును (?) ‘ప్రశ్నార్థక చిహ్నం’ అంటారు. ఈ గుర్తుగల వాక్యాలను ‘ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు’ అంటారు.

(ఆ) ఈ కింది వాక్యాలను గమనించండి. వీటిలో ప్రశ్నార్థక పదాలను గుర్తించి గీత గీయండి.

- నీపేరు ఏమిటి?
- మీరు బజారుకు ఎందుకు వచ్చారు?
- మీరు బడినుంచి ఎప్పుడు వచ్చారు?
- మీరు ఎలా చదువుతున్నారు?
- మీదగ్గర ఎన్ని పుస్తకాలు ఉన్నాయి?
- మీ ఊరు ఏది?
- జాతీయగీతం రాసినవారు ఎవరు?

(ఇ) గీత గీసిన పై ప్రశ్నార్థక పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

ప్రాజెక్టు పని

మనదేశం గొప్పతనాన్ని తెలిపే ఏవైనా పాటలను/గేయాలను/కవితలను సేకరించండి, వాటిని చార్టు మీద రాసి ప్రదర్శించండి. చదివి వినిపించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1.	గేయాన్ని రాగ భావ యుక్తంగా పాడగలను.	ఔను/కాదు
2.	గేయాన్ని ధారాళంగా చదవగలను.	
	గేయాన్ని గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
3.	గేయసారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను/కాదు
4.	ఆధారాలతో గేయాన్ని పొడిగించి రాయగలను.	ఔను/కాదు

అన్నదమ్ములవలెను జాతులు, మతములన్నీ మెలగవలెనోయి.

- గురజాడ అప్పారావు

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రం చూడండి. ఇది ఏ పండుగకు సంబంధించింది?
- చిత్రం ఆధారంగా బోనాలు పండుగ ఎలా జరుపుకుంటారో చెప్పండి.
- మీ ఊర్లో కూడా ఇలా ఏ ఏ పండుగలు జరుపుకుంటారు?

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

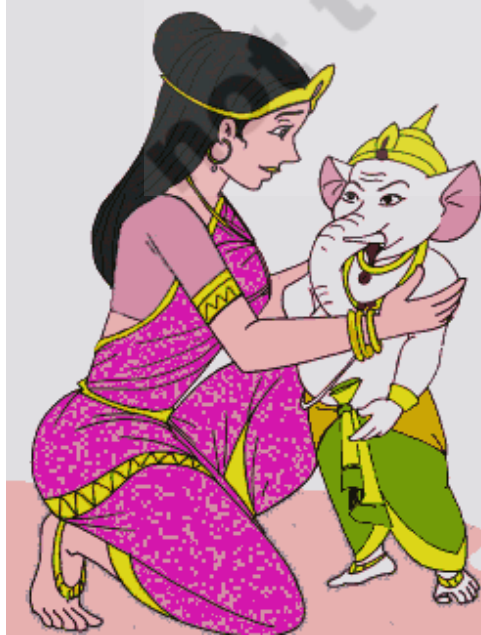

పండుగలంటే అందరికీ సరదా. ఒక్కో పండగను ఒక్కో రకంగా మనం జరుపుకుంటాం. అన్ని పండుగలు మన సంస్కృతి సంప్రదాయాలను తెలియజేస్తాయి. ప్రతి పండుగకూ దాని ప్రత్యేకతను తెలియజేసే కథ ఉంటుంది. అలాంటిదే ఒక పండుగ కథను, ఆ పండుగ జరుపుకొనే విధానాన్ని, విశేషాలను తెలుసుకుందాం.

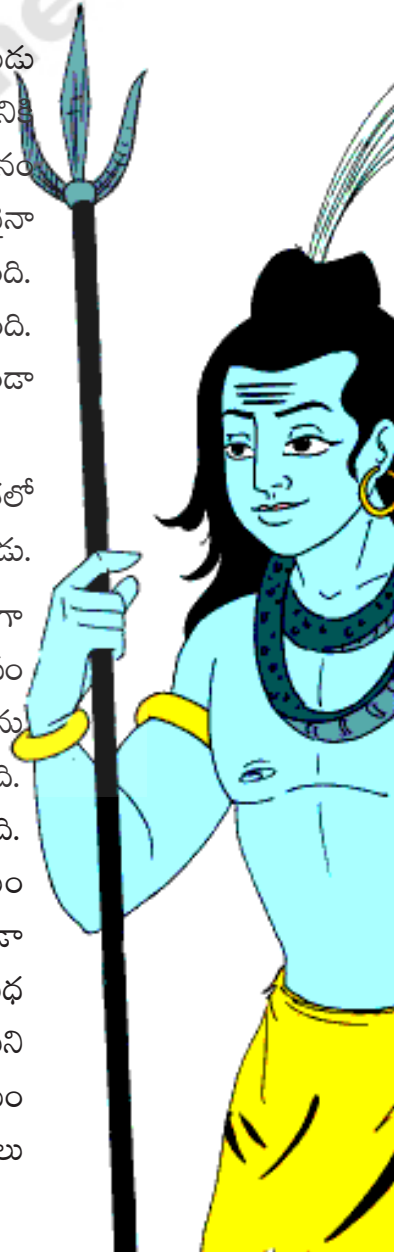
“జై జై గణేశా... జై జైజై గణేశా” అని పాడుకొంటూ పిల్లలంతా సంబరంగా ఉన్నారు. పెద్దలందరూ కలిసి వేదిక కడుతున్నారు. మామిడాకుల తోరణాలు కడుతూ హడావిడిగా ఉన్నారు. ఈ సందడి అంతా వినాయకచవితి పండుగకోసమే! భారతదేశంలో జరుపుకొనే ముఖ్యమైన పండుగల్లో వినాయకుని పుట్టిన రోజైన వినాయకచవితి ఒకటి. దీన్నే ‘వినాయకచతుర్థి’ లేదా ‘గణేశ చతుర్థి’ అని కూడా అంటారు. ఈ పండుగ భాద్రపదమాస శుక్లపక్ష చతుర్థినాడు వస్తుంది.

వినాయకుని పుట్టుకకు ఒక కథ ఉంది. పూర్వం గజాసురుడనే రాక్షసుడు ఉండేవాడు. దేవతల కోరిక మేరకు పరమశివుడు గజాసురుణ్ణి సంహరించి కైలాసానికి తిరిగి వస్తున్నాడు. పార్వతీదేవికి ఈ శుభవార్త తెలిసింది. శివుడు వచ్చేలోగా స్నానం చేయాలనుకొంది. తను స్నానం చేస్తున్నప్పుడు గుమ్మం దగ్గర కాపలాగా ఎవరినైనా ఉంచాలనుకొంది. వెంటనే నలుగురిని బాలుని బొమ్మ చేసి, దానికి జీవం పోసింది. ఆ బాలుడెంతో ముద్దుగా ఉన్నాడు. ఆ బాలుణ్ణి ఎత్తుకొని పార్వతీదేవి కాసేపు ముద్దాడింది. “పుత్రా! నేను స్నానం చేయడానికి వెళుతున్నాను. ఎవ్వరినీ లోపలికి రానివ్వకుండా కాపలా ఉండు,” అని చెప్పి వెళ్లింది పార్వతీదేవి.

ఆ చిన్ని బాలుడు కాపలాకాస్తూ గుమ్మం దగ్గరే నిలుచున్నాడు. ఇంతలో పరమశివుడు వచ్చాడు. లోపలికి వెళ్లబోతున్న పరమశివుణ్ణి ఆ బాలుడు అడ్డుకున్నాడు.

తనను లోపలికి వెళ్లనీయకుండా మొండిగా అడ్డుపడుతున్న బాలుడి మీద శివునికి కోపం వచ్చింది. వెంటనే ఆ బాలుని తలను నరికేశాడు. ఇంతలో పార్వతీదేవి వచ్చింది. జరిగిన ఘోరాన్ని చూసి ఆవేదన చెందింది. భోరుమని ఏడ్చింది. అసలు విషయం తెలుసుకున్న పరమశివుడు కూడా చింతించాడు. తన ఆజ్ఞమేరకు తన ప్రమథ గణాలవాళ్లు తెచ్చిన ఏనుగు తలను బాలుని మొండేనికి అతికించాడు. తిరిగి ప్రాణం పోశాడు. పార్వతీదేవి ఆనందానికి అవధులు లేకుండాపోయాయి.

శివపార్వతులు ఆ బాలునికి గణేశుడు అని పేరు పెట్టారు. అల్లారు ముద్దుగా పెంచుకోసాగారు. గణేశుడు 'అనింద్యుడు' అనే ఎలుకను వాహనంగా చేసుకొని కైలాసమంతా ఆనందంగా తిరుగుతున్నాడు.

కొంతకాలం తరువాత

శివపార్వతులకు మరో

కుమారుడు

కుమారస్వామి

జన్మించాడు.

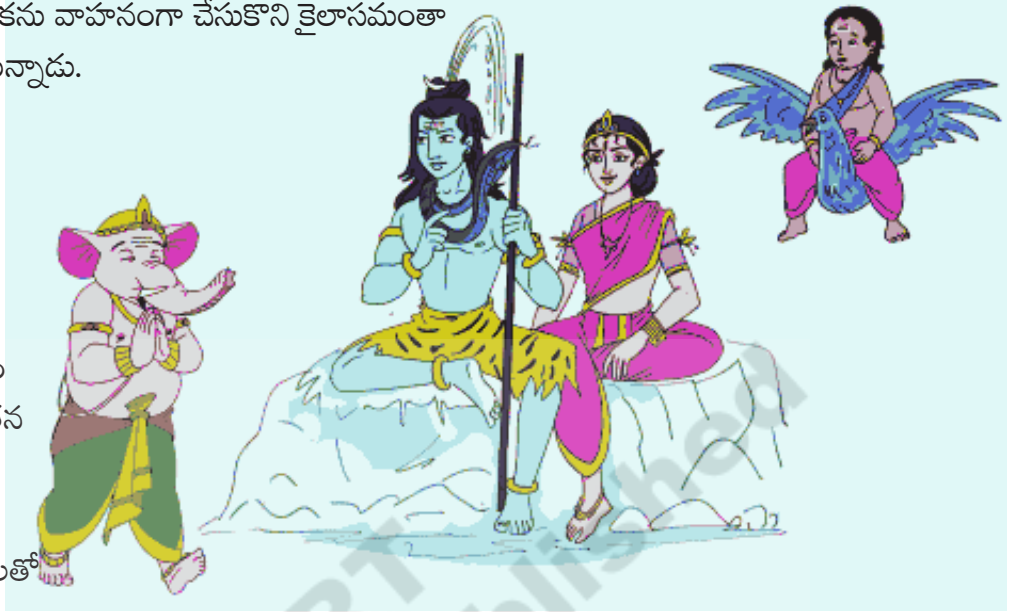
కుమారస్వామి కొంచెం

పెద్దయ్యాక నెమలిని తన

వాహనంగా

చేసుకున్నాడు. ఇద్దరు

పిల్లల ముద్దుమురిపాలతో

శివపార్వతులు సంతోషంగా ఉన్నారు.

ఒకరోజున దేవతలంతా కలిసి పరమశివుని దగ్గరకు వచ్చారు. “మానవుల సమస్యలు తీర్చడానికి మాకు ఒక నాయకుడు కావాలి. ఆ నాయకుడెవరో సూచించమని” పరమశివుణ్ణి కోరారు. తన కుమారులలో ఒకరిని ఎంపిక చేయాలని పరమశివుడు అనుకున్నాడు. అందుకోసం వారిద్దరికీ ఒక పరీక్షపెట్టాడు. అందులో గెలిచినవారు మానవుల సమస్యలను పరిష్కరించే ‘గణనాయకుడు’ అవుతాడని చెప్పాడు.

పిల్లలను పిలిచి “ఇద్దరూ వెళ్లి ముల్లోకాల్లో ఉన్న అన్ని నదుల్లో స్నానంచేసి రావాలి. ఇలా చేసి ఎవరు ముందుగా తిరిగి వస్తారో అతనే గణనాయకుడౌతాడని” అని పరమశివుడు తెలియజేశాడు. తండ్రిమాటలు పూర్తి కాకముందే కుమారస్వామి ఆత్రుతతో తన వాహనం ఎక్కాడు. ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోయాడు. తన చిన్ని ఎలుక వాహనంతో సోదరుడితో ఎలా పోటీపడాలో అర్థంకాక గణేశుడు ఆలోచనలో పడ్డాడు.

గణేశుడికి ఒక ఉపాయం తట్టింది. వెంటనే నారాయణ జపం చేస్తూ, శివపార్వతుల చుట్టూ భక్తితో మూడుసార్లు ప్రదక్షిణం చేశాడు. అంతే! ముల్లోకాల్లో ఉన్న మూడుకోట్ల యాభై లక్షల నదుల్లో స్నానం చేసిన ఫలితం వచ్చేసింది. గణేశుని సమయస్ఫూర్తికి, బుద్ధిబలానికి శివపార్వతులు అమితానందపడ్డారు. మెరుపు వేగంతో వెళ్లిన కుమారస్వామి అలసి సొమ్మసిల్లి కైలాసానికి చేరుకున్నాడు. గణేశుడు అప్పటికే అక్కడ ఉండడం చూసి, కుమారస్వామి అవాక్కయ్యాడు.

నిజం తెలుసుకున్న కుమారస్వామి “సోదరా! నీ శక్తియుక్తులను నేను గ్రహించలేకపోయాను. సమస్యలను పరిష్కరించి, విఘ్నరాజువుకాదగిన అర్హత కలవాడివి నీవే” అని గణేశుణ్ణి కౌగిలించుకున్నాడు. ఇలా వినాయకుడు గణనాయకుడు అయ్యాడు. ఆ రోజే ‘గణేశ చతుర్థిగా’ ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇది కూడా భాద్రపద మాసంలో శుక్లపక్ష చతుర్థినాడే జరిగింది. అందుకే మన దేశంలో అందరూ వినాయక చవితి పండుగను ఎంతో విశేషంగా జరుపుకొంటున్నారు.

మట్టితో చేసిన వినాయకుని విగ్రహానికి పూజలు చేయడం ఆచారం అయింది. ప్రాచీనగ్రంథం 'ముద్గల పురాణం' ప్రకారం వినాయకుణ్ణి 32 రూపాల్లో పూజిస్తారు. వినాయకుడు కార్యరంభాలకు కూడా అధిపతి. అందుకే ఏపని ప్రారంభించినా విఘ్నాలు తొలగించడానికి వినాయకుడి పూజను విధిగా చేస్తారు.

వినాయకచవితి రోజున పూలతోబాటు ప్రత్యేకంగా ఇరవై ఒక్క రకాల ఆకులతో పూజ చేస్తారు. వినాయకునికి ఇష్టమైన ఉండ్రాళ్ళు, లడ్డూలు, కుడుములు, పండ్లు నైవేద్యంగా సమర్పిస్తారు. గణపతి నవరాత్రి వేడుకలను గొప్పగా చేస్తారు. తర్వాత వినాయక విగ్రహాలను ఘనంగా ఊరేగిస్తారు. దగ్గరలోని సముద్రం, నది, చెరువు లేదా బావి నీటిలో నిమజ్జనం చేసి పండుగను ముగిస్తారు.

ఈ పండుగను మన రాష్ట్రంలోనే కాక దేశమంతటా వైభవంగా జరుపుకొంటారు. మహారాష్ట్రలో వినాయకచవితిని అత్యంత వైభవంగా చేస్తారు. వినాయకచవితిని జాతీయసమైక్యతకోసం వినియోగించిన ఘనత బాలగంగాధర్ తిలక్ గారికి దక్కింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంతో పోరాడడానికి ఐకమత్యం అవసరమని ఆయన గుర్తించారు. అందుకని 1892లో వినాయకచవితిని సాంఘిక సంబరంగా నిర్వహించారు. నాటి నుంచి ఈ పండుగను ఊరూ, వాడూ సంబరంగా జరుపుకోవడం సంప్రదాయంగా మారింది. మన రాష్ట్రంలో కూడా వాడవాడల్లో వినాయకుడి విగ్రహాలను ప్రతిష్ఠించి, తొమ్మిది రోజులు ఘనంగా నవరాత్రులు జరుపుకొంటారు. చివరి రోజు నిమజ్జనం చేస్తారు.

మనరాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాదులో కూడా గణపతి ఉత్సవాలను భారీఎత్తున, వేడుకగా జరుపుతారు. ఖైరతాబాదులో ఏర్పాటు చేసే విగ్రహం భారీగా ఉంటుంది. హైదరాబాదులో ఈ పండుగకు వాడవాడలా వేలాది మంటపాలు ఏర్పాటు చేస్తారు. వినాయకుని విగ్రహాలను రకరకాల ఆకృతులలో తయారుచేస్తారు. వాటికి తొమ్మిది రోజులు పూజాకార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలు కూడా ఇందులో చోటు చేసుకుంటాయి.

హైదరాబాదు నగరం విభిన్న మతాలకు సంస్కృతులకు ముఖ్యమైన కూడలి. హిందువులు జరుపుకొనే వినాయకచవితి సంబరాల్లో ముస్లిం సోదరులు కూడా పాలుపంచుకొంటారు. ఇది మతసామరస్యానికి ప్రతీకగా భాసిల్లుతుంది. పండుగ సంబరాల్లో మండపాల నిర్వహణలో వీరుకూడా ముఖ్యపాత్ర వహిస్తారు. నిమజ్జనోత్సవంలో మంచినీరు అందించే చలువ పందిళ్ళు నిర్వహణలో ముస్లిం సోదరుల సహాయ సహకారాలు మరవరానివి. అదే విధంగా రంజాన్ మాసంలో ముస్లింలు జరుపుకొనే ఉత్సవాల్లో హిందువులు పాల్గొని సహాయం అందిస్తారు. ఇఫ్తార్ విందు కలిసి ఆరగిస్తారు. ఇలా మనం జరుపుకొనే పండుగలు జాతీయ సమైక్యానికి అద్దం పడుతున్నాయి.

మూలం - ఆంధ్రమహాసభ ప్రచురణ

సీతాకోక చిలుకలు, ఎన్.కె.శర్మ.

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) మీరు జరుపుకునే పండుగల పేర్లు చెప్పండి. ఏ ఏ పండుగలను ఎలా జరుపుకుంటారో చెప్పండి.
- (ఆ) “పండుగలు సమైక్యానికి అద్దం పడతాయి” అని తెలుసుకున్నారు కదా! ఏ ఏ పండుగలను అందరూ కలిసి చేసుకుంటారు? ఎందుకు కలిసి జరుపుకోవాలి!
- (ఇ) పార్వతీదేవి వినాయకుని బొమ్మ నలుగు పిండితో చేసిందని కథలో ఉంది కదా! మీరైతే పిండితో ఏ ఏ బొమ్మలను తయారు చేస్తారో చెప్పండి.
- (ఈ) పండుగలకు దేవుళ్లబొమ్మలను ఇంట్లోనే కాదు వీధుల్లో కూడా పెట్టి అందరూ కలిసి సామూహికంగా పూజలు, సంబరాలు చేసుకుంటారు. ఇలా సామూహికంగా ఊరేగింపులతో జరుపుకునే పండుగలు ఏవేవి?

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

- (అ) కింది పేరాను చదవండి. ఇచ్చిన వాక్యాలను పొడిగించండి.

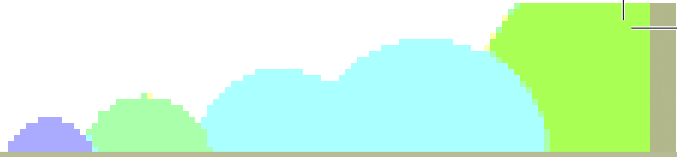
గజాననుడు గణాలకు అధిపతి అయినందువల్ల ‘గణపతి’ అని అంటారు. విశిష్టమైన నాయకుడైనందువల్ల ‘వినాయకుడని’ అంటారు. విఘ్నాలకు అధిపతి అయినందువల్ల ‘విఘ్నేశ్వరుడని’ అంటారు. బాసవంటి పెద్ద పొట్టకలిగినందువల్ల లంబోదరుడని అంటారు. వినాయక చవితి పండుగను ఎంతో ఉత్సాహంగా జరుపుకొంటున్నాం. మన తరవాత తరాలవారు కూడా ఈ పండుగను జరుపుకొనేలా మనం మన పర్యావరణాన్ని కాపాడుకోవాలి. వినాయకుని విగ్రహాల తయారీలో వాడే ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్, కృత్రిమ రంగులు నిమజ్జనం చేసినపుడు నీటిలో కలువడం వల్ల జలకాలుష్యం సంభవిస్తుంది. ఎన్నో జలచరాలు చనిపోతున్నాయి. అందువల్ల బంకమట్టితో, ప్రకృతి సిద్ధమైన రంగులను వాడుతూ వినాయకుని విగ్రహాలను తయారుచేయాలి. ఈ పండుగ ప్రకృతినీ, దేవుణ్ణీ అనుసంధానం చేస్తుంది. అందుకనే ఈ పండుగతోపాటు ప్రకృతికి ప్రాధాన్యమిద్దాం. ఆనందంగా పండుగజరుపుకొని పర్యావరణాన్ని రక్షిద్దాం.

1. గణేశుణ్ణి గణపతి అంటారు. ఎందుకంటే -----

2. వినాయకుని విగ్రహాల తయారీలో బంకమట్టినే వాడాలి. ఎందుకంటే-----

3. గణేశుణ్ణి విఘ్నేశ్వరుడని ఎందుకంటారంటే -----

4. గణేశుణ్ణి లంబోదరుడు అని అంటారు. ఎందుకంటే -----

5. వినాయక చవితి మతసామరస్యానికి ప్రతీక. ఎందుకంటే -----

(అ) పాఠం చదవండి. కింది విషయాలు ఏ ఏ పేరాల్లో ఉన్నాయో గుర్తించండి. ఆ పేరా సంఖ్యను పట్టికలో రాయండి.

విషయం	పేరా సంఖ్య
1. వినాయకుని పూజా కార్యక్రమం	
2. మహారాష్ట్రలో పండుగ ప్రత్యేకత	
3. హిందూముస్లింల మతసామరస్యం	
4. గణేశుని ఉపాయం	

(ఇ) ఈ కింది పేరాను చదవండి. గీతగీసిన పదాలు తారుమారై ఉన్నాయి. వాటిని ఉండవల్సిన చోట ఉంచి చదవండి, రాయండి.

ఒక చవితినాడు వినాయకుడు దేవతల పూజలందుకొని 'చంద్రుడు' వస్తున్నాడు. దారిలో వినాయకుని బాస పొట్టను చూచి 'పురాణాలు' నవ్వాడట. దానికి కోపించిన పార్వతీదేవి చవితినాడు చంద్రుణ్ణి చూసినవారికి 'పూజాక్షతలు' వస్తాయని శపించింది. దానికి భయపడిన మునులు, దేవతలు 'తిరిగి' చేయమని కోరారు. పూజచేసి 'నీలాపనిందలు' తలపై ఎవరు చల్లుకుంటారో వారికి ఎలాంటి నీలాపనిందలు రావని చెప్పినట్లు 'శాపపరిహారం' చెబుతున్నాయి.

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

(అ) వినాయకచవితి పండుగ పాఠంలో మీరు ఏం గ్రహించారో మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.

(ఆ) వినాయకుని విగ్రహాలను మట్టితోనే ఎందుకు చేయాలి?

(ఇ) మీ ప్రాంతంలో వినాయకచవితి ఉత్సవాలను ఎలా జరుపుకొంటారో రాయండి. ఆ రోజు మీరేం చేస్తారు?

(ఈ) 'హైదరాబాదు నగరం విభిన్న మతాలకు, సంస్కృతులకు నిలయం' ఎందుకు?

(ఉ) వినాయకచవితిని హిందువులు జరుపుకొంటారు కదా! ఇలా ఇంకా ఏ ఏ పండుగలను ఇతర మతాలవారు జరుపుకుంటారు? ఆ రోజు ఏం చేస్తారు? వినాయకచవితి పండుగతో పోల్చి కింది పట్టికలో రాయండి.

వినాయకచవితి రోజు చేసేవి	ఇతర పండుగల నాడు చేసేవి

IV పదజాలం

(అ) 'ఒక రకం హల్లు'కు మరో రకం హల్లు ఒత్తుగా వచ్చి చేరిన అక్షరాలను 'సంయుక్తాక్షరాలు' అంటారు కదా! సంయుక్తాక్షరాలు ఉన్న పదాలు పాఠంలో ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి.

ఉదా : ముఖ్యమైన _____

(ఆ) ఖైరతాబాద్ లో వినాయకుని 'భారీ విగ్రహం' ఏర్పాటు చేస్తారు కదా! ఇలా 'భారీ' అనే పదాన్ని కింది పదాలలో వేటికి కలిపి వాడతారో రాయండి. వాటితో వాక్యాలు రాయండి.

(ఎత్తున, వర్షం, వాహనాలు, కాయం, పనులు, భోజనాలు, ఉండ్రాళ్ళు)

ఉదా : భారీ ఎత్తున : రంజాన్ రోజున ముస్లిం మతస్తులు భారీ ఎత్తున పేదలకు దానధర్మాలు చేస్తారు.

(ఇ) గణపతి నవరాత్రి వేడుకలను గొప్పగా చేస్తారు కదా! 'నవరాత్రులు' అంటే తొమ్మిది రాత్రులు. ఇలాంటి పదాలే మరికొన్ని పట్టికలో ఉన్నాయి. అవి అంటే ఏమిటో రాయండి.

ఉదా :

ఒకటి	ఏక	ఏకదంతం	ఒకటే దంతం
రెండు	ద్వి	ద్విముఖాలు	
మూడు	త్రి	త్రిలింగాలు	
నాలుగు	చతుః	చతుర్వేదాలు	
ఐదు	పంచ	పంచపాండవులు	
ఆరు	షట్	షట్చక్రవర్తులు	
ఏడు	సప్త	సప్తఋషులు	
ఎనిమిది	అష్ట	అష్టదిక్కులు	
తొమ్మిది	నవ	నవగ్రహాలు	
పది	దశ	దశావతారాలు	

V సృజనాత్మకత

(అ) వినాయకుని బొమ్మను లేదా ఇంకా ఏదైనా బొమ్మను మట్టితో చేసి రంగులు వేయండి. దాన్ని ప్రదర్శించండి. దాన్ని ఎలా తయారుచేశారో రాయండి. లేదా వినాయకుని బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి. వినాయకుని గురించి సొంతంగా ఒక పాట రాసి ప్రదర్శించండి.

ఉదా : ముద్దు ముద్దు గణేశా, ముచ్చటైన గణేశా...

VI

ప్రశంస : ఇర్ఫాన్ ఇంట్లో రంజాన్ మాసం సందర్భంగా ఇఫ్తార్ విందు ఏర్పాటు చేశారు. రక్షిత్ వెళ్లాడు. అతన్ని చాలా ప్రేమగా పలకరించి పండ్లు, హలీం, మిఠాయిలు అన్నీ పెట్టారు. రక్షిత్ ఇర్ఫాన్ కు కృతజ్ఞతలు చెప్పాడు. మరుసటి రోజు ఈ విషయం బడిలో మిగతా మిత్రులకు చెప్పాడు. రక్షిత్ ఏం చెప్పి ఉంటాడో ఆలోచించి చెప్పండి.

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) పిల్లలూ! ఈ గుర్తు(?)ను ప్రస్ఫూర్థకం అని తెలుసుకున్నారు కదా! మీరు ఇంతకు ముందు చదువుకొన్న పాఠాలలోని ప్రస్ఫూర్థక వాక్యాలను రాయండి.

(ఆ) బ్రాకెట్ లో గల ప్రస్ఫూర్థక పదాలు చదవండి. వీటి ఆధారంగా కింది వాక్యాలను ప్రస్ఫూర్థక వాక్యాలుగా రాయండి. (ఎవరు, ఎప్పుడు, ఎందుకు, ఏమి, ఎలా, ఎక్కడ)

ఉదా : అవ్వ శిష్యులకు సూదిని ఇచ్చింది. - అవ్వ శిష్యులకు ఏమి ఇచ్చింది?

1. గురువుగారి దగ్గరకు రాజభటులు వచ్చారు.
2. తిమ్మరుసు, పలక ఇలా ఇవ్వండి అని అడిగాడు.
3. ప్రజ్ఞ కాగితపు సంచులను చెత్తబుట్టలోకి పారేసింది.
4. ఉరుములు ఉత్తర దిక్కున ఉరిమాయి.
5. గురువుగారి కాలిలో ముల్లు విరిగింది.

ప్రాజెక్టు పని

ఇతర మతాల వారికి చెందిన ఏదైనా ఒక పండుగ గొప్పదనాన్ని గురించి తెలుసుకోండి. దాన్ని వివరించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1.	నాకు తెలిసిన పండుగలు జరుపుకునే విధానాన్ని చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
2.	చదివిన అంశం ఆధారంగా కారణాలు రాయగలను.
విషయానికి చెందిన పేరాలను గుర్తించగలను.	ఔను/కాదు
3.	వినాయక చవితి పండుగను గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను/కాదు
4.	మట్టితో వినాయకుని బొమ్మను చేసి రంగులు వేయగలను.	ఔను/కాదు

సమస్త ప్రాణులు భగవత్ స్వరూపాలే.

- ఆదిశంకరాచార్యులు

చదువు

ఆనందించు

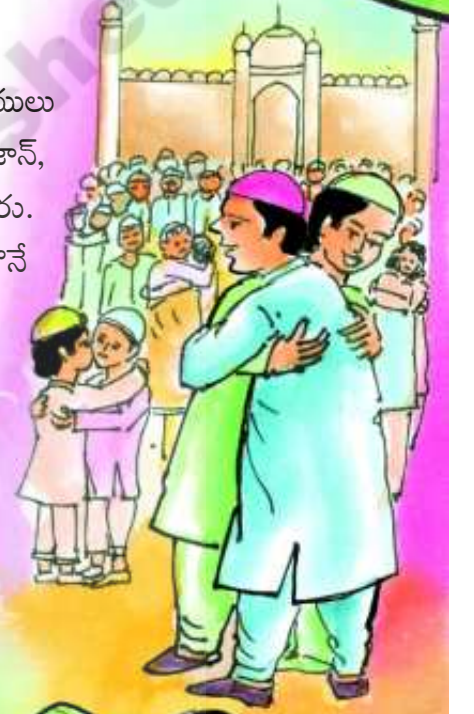
రంజాన్

పండుగ రోజంటే పదిమంది కలిసిమెలిసి ఆనందంగా గడిపేరోజు. పండుగలు, ఉత్సవాలు, జాతరలు ఒకనాటి సంస్కృతులకూ, సమైక్యతా విశ్వాసాలకూ దర్పణాలు. హిందువుల పండుగలవలెనే ముస్లిములు జరుపుకొనే పండుగల్లో రంజాన్ పండుగ ఒకటి.

మహమ్మద్ ప్రవక్త ప్రవచించిన మతం ఇస్లాం. ఇస్లాం మతం అనుయాయులు ముస్లిములు. వారు చేసుకొనే పండుగల్లో ముఖ్యమైన, పవిత్రమైన పండుగ రంజాన్, ఈ పండుగను 'ఈద్' అని 'ఈద్-ఉల్-ఫితర్' అని వ్యవహరిస్తారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ముస్లింలందరూ తరతమ భేదాలు లేకుండా నిర్వహించుకొనే పండుగ ఇది.

ఈ పండుగ ఫసలీకాలమానం ప్రకారం రంజాన్ నెల మొదటి రోజు నుండి ప్రారంభం అవుతుంది. ఆ రోజు రాత్రి చంద్రుడి దర్శనం చేసుకొన్నప్పటి నుండి ముప్పై రోజులు ఈ పండుగ జరుపుకొంటారు. ముస్లిములందరూ ఈ నెల రోజులు మహమ్మద్ ప్రవక్త బోధనలను పఠిస్తారు. పగలు కనీసం ఒక్క చుక్క మంచినీరైనా ముట్టగూడదనే నియమం పాటిస్తారు. చాలావరకు ఈ నెలలోనే 'జకాత్' ఇస్తారు.

సంవత్సరానికి ఒకసారి తమ ఆస్తి, సంపదలపై ఓ లెక్క ప్రకారం పేదలకు చేసే దానధర్మాలనే 'జకాత్' అంటారు. ఈ విశాల విశ్వంలో తినడానికి తిండి, దప్పిక తీర్చుకోవడానికి నీరు దొరకని అనాథలు, నిరుపేదలు ఎందరో ఉన్నారు. వారి దప్పిక, ఆకలి సంపన్నులకు తెలియదు. ఈ అనుభూతులు స్వీయ

అనుభవంలోకి తెచ్చే పండుగ ఇది అని వారినమ్మకం. పవిత్రమైన జీవన విధానంతో అత్యంత నిష్ఠతో, భక్తితో వారంతా నెల రోజులు ఉపవాసాలు ఉంటారు. ప్రతి రోజు మసీదుకు వెళ్ళి కనీసం ఐదు పర్యాయాలు నమాజు చేస్తారు. వీటితో పాటు ప్రత్యేక నమాజ్ 'తరావిహ్' కూడా చేస్తారు. మసీదుకు

వెళ్ళలేని వారు ఇళ్ల వద్దనే భక్తిశ్రద్ధలతో నమాజ్ చేస్తారు. ఈ రంజాన్ మాసంలోనే పవిత్ర గ్రంథం ఖురాన్ అవతరించినది మహమ్మదీయుల విశ్వాసం.

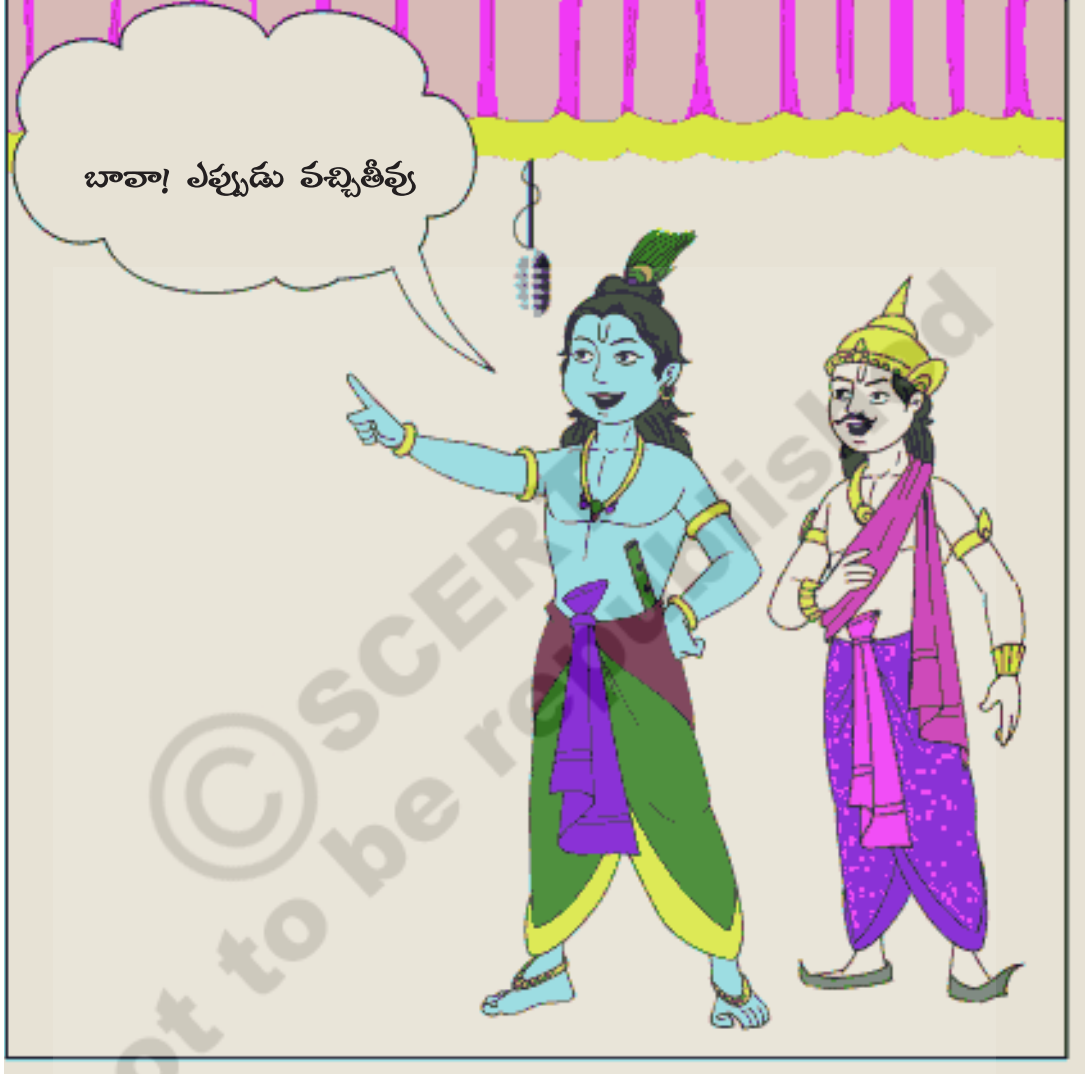
ఈ మాసంలో ముస్లిముల నిత్యకృత్యాలు ప్రత్యేకంగా ఉంటాయి. తెల్లవారుజామున నాలుగు గంటలకే నిద్రలేస్తారు. కాలకృత్యాలు తీర్చుకుంటారు. సూర్యోదయానికి సుమారు గంటన్నర ముందే భోజనాలు చేస్తారు. ఇలా చేసే ఉపవాస ప్రారంభాన్ని 'సహరి' అని అంటారు. పగలంతా ఉపవాసం ఉండి సాయంత్రం సూర్యాస్తమయం తరువాత ఉపవాసం విడిచి, నమాజ్ చేస్తారు. ఉపవాసం విడవడాన్ని 'ఇఫ్తార్' అంటారు.

రంజాన్ నెల తర్వాత షవ్వాల్ నెల ప్రారంభమవుతుంది. ఆ నెల మొదటి రోజు చంద్రదర్శనం చేసుకుంటారు. మరునాడు పెద్ద ఎత్తున పండుగ చేసుకుంటారు. ఉపవాస దీక్షలు విరమిస్తారు. ఇంటిల్లిపాదీ కొత్తబట్టలు ధరిస్తారు. అత్తరులు పూసుకుంటారు. 'ఈద్గాహ్'కు వెళ్లి సామూహిక ప్రార్థనలు చేస్తారు. నమాజ్ చదివిన తర్వాత ఒకరికొకరు 'ఈద్ ముబారక్' అని శుభాకాంక్షలు తెలుపుతూ ఆలింగనం చేసుకుంటారు. ఆ తరువాత సేమియా పాయసంతో కూడిన విందును ఇంటిల్లిపాదీ కలిసి కూర్చొని ఆరగిస్తారు. మిత్రులను, బంధువులను కూడా ఈ విందులకు ఆహ్వానిస్తారు. బీదలకు దానధర్మాలు విరివిగా చేస్తారు.

మహమ్మదీయ సోదరులతోపాటు ఇతర మతాలవారు కూడా ఈ పండుగలో భాగస్వాములవుతారు. మహమ్మదీయ మిత్రులకు వారు 'ఇఫ్తార్' విందులిస్తారు. పండుగనాడు ముస్లిం మిత్రుల గృహాల్లో జరిగే విందులకు హాజరవుతారు. వారికి తమ శుభాకాంక్షలు తెలిపి ఆలింగనం చేసుకుంటారు. మత సామరస్యానికి, వర్గరహిత సమాజానికి పేద, ధనిక వ్యత్యాసాల నిర్మూలనకు ఈ పండుగ ఒక చిహ్నం. 'అల్లా' పేరు మీద నిర్వహించే ఈ పండుగ సుఖసంతోషాలను, ఆనంద సౌభాగ్యాలను ప్రసాదిస్తుంది. అందువల్లే రంజాన్ పండుగ పవిత్రతకు, క్రమశిక్షణకు మరియు మత సామరస్యానికి ప్రతీక.

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రంలో ఏం జరుగుతోంది? ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏం చేస్తున్నారు?
- మీరెప్పుడైనా ఇలాంటి ప్రదర్శనలను చూసినప్పుడు మీకేమనిపించింది?
- చిత్రంలోని వ్యక్తి ఏ పద్యం పాడుతున్నాడు? మీకు తెలిసిన పద్యాలు చెప్పండి.

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థం కాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

1. కోపమునను ఘనత కొంచెమైపోవును
కోపమునను మిగుల గోడు చెందు
కోపమడిచెనేని కోరిక లీడేరు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ.

భావం : కోపంవల్ల గొప్పతనం తగ్గిపోతుంది. కోపం దుఃఖాన్ని కలుగజేస్తుంది. కోపాన్ని అణచుకోగల వారి కోరికలు నెరవేరుతాయి.

2. అనగ ననగ రాగ మతిశయిల్లుచునుండు
తినగ తినగ వేము తియ్యనుండు
సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ.

భావం : సాధన చేయగా చేయగా రాగాలాపన ఇంపుగా ఉంటుంది. తినగా తినగా వేపాకు తియ్యగా ఉంటుంది. సాధన చేస్తే ఏ పనులైనా నెరవేరుతాయి.

3. ఇమ్ముగఁ జదువని నోరును
అమ్మాయని పిలిచి యన్నమడుగని నోరున్
దమ్ములఁ బిలువని నోరును
కుమ్మరి మను ద్రవ్వివట్టి గుంటర సుమతీ!

భావం : ఇంపుగా చదవని నోరు, 'అమ్మా!' అని పిలిచి అన్నం పెట్టమని అడగని నోరు, తమ్ముళ్ళను ప్రేమతో పిలువని నోరు, కుమ్మరి మన్ను తప్పిన గొయ్యి వంటిది.

4. కూరిమిగల దినములలో
నేరములెన్నడును గలగనేరపు మఱి యా
కూరిమి విరసంబైనను
నేరములే తోచుచుండు నిక్కము సుమతీ!

భావం : పరస్పరం స్నేహమున్న రోజుల్లో తప్పులెప్పుడూ కనిపించబోవు. ఆ స్నేహం చెడిపోగానే అన్నీ తప్పులుగానే కనబడుతూంటాయి. ఇది నిజం.

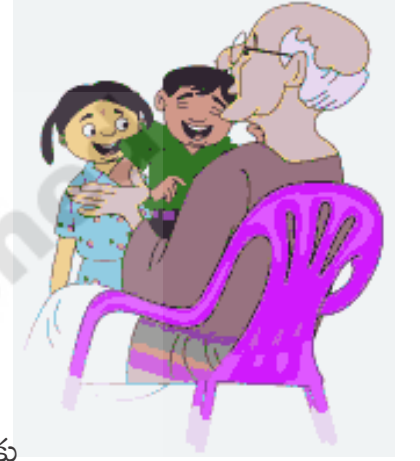

5. వీడు పరులవాడు; వాడు నావాడని
అల్పబుద్ధి తలచు నాత్మయందు
సాధువుంగవులకు జగమే కుటుంబంబు
లలిత సుగుణజాల! తెలుగుబాల!

భావం : వీడు పరాయివాడు, వాడు నావాడని బుద్ధిలేనివాడు
అనుకొంటారు. సజ్జనులు ఈ ప్రపంచమంతా తన
కుటుంబమేనని భావిస్తారు.

6. సత్రవర్తనంబు, సౌఖ్యంబు, మర్యాద
మంచివారి పొందు మనకు నిచ్చు
కలుషమతుల పొందు కలహాలు గొనితెచ్చు
లలిత సుగుణజాల! తెలుగు బాల!

భావం : మంచివారి స్నేహంవల్ల మంచి నడవడిక, సుఖం, గౌరవం
లభిస్తాయి. చెడవాళ్ళతో స్నేహంవల్ల పోట్లాటలు వస్తాయి.

7. ఎంత చెలిమియున్న ఎగతాళి చేయకు
సరసమంత నంత విరసమగును
మాట జారెనేని మరి తీసుకోలేము
తెలిసి మెలగుమయ్య తెలుగుబిడ్డ

భావం : ఓ తెలుగు బిడ్డా! నీవు ఎంత దగ్గరి వారివైనాగాని, స్నేహితులవైనా
గాని ఎగతాళి చేయకూడదు. దీని వల్ల స్నేహం చెడిపోతుంది.
స్నేహితుల మధ్య సంబంధాలు దెబ్బతింటాయి. దేన్నైనా వెనుకకు
తీసుకోవచ్చు. కాని మాట జారితే మాత్రం వెనుకకు తీసుకోలేం.
కాబట్టి ఇది తెలుసుకొని మనం మెలగాలి.

8. నల్లనిదని విడువజెల్లునె కస్తూరి
తెల్లనిదని దాలై రెల్లుపూవు
వన్నెలోన నేమి వైభోగమున్నది
విలువ కట్టి చూడ తెలుగుబిడ్డ

భావం : కస్తూరి సువాసన కలిగి ఉన్న పదార్థం. ఇది నల్లగా ఉంటుంది. నల్లగా ఉన్నంత
మాత్రాన కస్తూరిని మనం వదిలి పెడతామా? అలాగే రెల్లు పువ్వు తెల్లగా
ఉంటుంది. తెల్లగా ఉన్నంత మాత్రాన తలలో ధరిస్తారా? రంగుల వల్ల గొప్పదనం
రాదు. దానికున్న విలువను బట్టి గొప్పదనం వస్తుంది.

9. నిలిచి నీళ్ళు త్రాగ నీరుకాటు బ్రతుకు
పరుగులెత్తవోయి పాలు త్రాగ
పరుగునుండే పుట్టె నరుని నాగరికత
వాస్తవమ్ము నార్లవారి మాట

భావం : నాగరిక ప్రపంచంలో నిదానంగా ఉంటే వెనుకబడిపోతావు.
పరుగెత్తయినా పాలు తాగే కాలమిది. వేగం నుండే
నేటి ఆధునికత పుట్టింది. ఇది నిజం.

10. చెప్పుకు చేసిన మేలనొ
కప్పుడయిన గాని దాని హర్షింపరుగా
గొప్పలు సెప్పిన నదియును
దప్పేయని చిత్తమందు దలపు కుమారీ.

భావం : ఇతరులకు చేసిన సహాయాన్ని గురించి ఎవరితోను గొప్పగా చెప్పుకోకు.
అలా చెప్పడాన్ని పెద్దలు మెచ్చుకోరు. గొప్పలు చెప్పుకోవడం అన్నది
తప్పు అన్న విషయాన్ని మనసులో ఉంచుకోవాలి.

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) పద్యాలను రాగయుక్తంగా పాడి, వాటి భావం చెప్పండి.
(ఆ) ఇంతకు పూర్వం మీకు తెలిసిన పద్యాలను గురించి చెప్పండి.
(ఇ) స్నేహితులంటే ఎలా ఉండాలో చెప్పండి. నీ స్నేహితులతో నువ్వు ఎలా ఉంటావు?
(ఈ) కలిసిమెలసి ఉండడంవల్ల ఏం జరుగుతుంది?
(ఉ) పాఠంలోని పద్యాలలో మీకు ఏ పద్యం నచ్చింది? ఎందుకు?

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం, రాయడం

- (అ) పద్యాలు చదవండి. కింది అర్థాలు వచ్చే పదాలు పద్యాలలో గుర్తించండి. రాయండి.
(అ) గొప్పతనం (ఆ) సజ్జనులు (ఇ) సుఖం (ఈ) నీచుడు
అ. _____
(ఆ) కింది భావాలకు సరైన పద్యపాదాలు రాయండి.

1. సాధనతో ఏ పనులైనా సాధించవచ్చు.

2. కోపంవల్ల గొప్పతనం తగ్గిపోతుంది.

3. చెడ్డవాళ్ళతో స్నేహం వల్ల పోట్లాటలు వస్తాయి.

4. సజ్జనులకు ఈ ప్రపంచమే వారి కుటుంబం.

(ఇ) కింది పద్యాలను పూరించండి.

1. “ఇమ్ముగఁ జదువని నోరును..... సుమతీ!

2. “సత్రువర్తనంబు, సౌఖ్యంబు, మర్యాద..... తెలుగుబాల!

(ఈ) పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. కోపంవల్ల గొప్పతనం తగ్గిపోతుందని ఎందుకు అన్నారు?
2. సాధన చేస్తే ఏ పనులైనా నెరవేరతాయా? ఎలాగో చెప్పండి?
3. స్నేహం చెడిపోతే ఏమవుతుంది.
4. సజ్జనుడు ఏమని భావిస్తాడు?
5. దేన్నిబట్టి విలువ లభిస్తుంది?
6. గొప్పలు ఎందుకు చెప్పగూడదు?

III ఆలోచించి సాంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- (అ) ‘సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన’ అనే పద్యంలో కష్టపడి సాధన చేస్తే ఏ పనులైనా సాధించగలం అని చెప్పారు కదా! మీరు ఏవేవి సాధన చేయాలనుకుంటున్నారు?
- (ఆ) అందరినీ తనవారుగా మంచివాడు భావిస్తాడు. మీరు మీ తరగతిలో ఉన్న వారందరితో ఎలా ఉంటారు? ఎందుకు అలా ఉంటారో రాయండి.
- (ఇ) మీకు బాగా నచ్చిన మీ స్నేహితుణ్ణి గురించి రాయండి. తను మీకు ఎందుకు బాగా నచ్చాడో రాయండి.
- (ఈ) మంచి వాళ్ళతోనే స్నేహం ఎందుకు చేయాలి?
- (ఉ) సజ్జనులు ప్రపంచాన్ని తన కుటుంబంగా ఎందుకు భావిస్తారు?

IV పదజాలం

(అ) కింది వాక్యాల్లోని గీతగీసిన పదాలకు అదే అర్థం వచ్చే పదాలు రాసి ఆ వాక్యాలు తిరిగి రాయండి.

1. సత్రువర్తన వల్ల మంచిపేరు వస్తుంది.
2. ఎగతాళి చేయడం వల్ల మిత్రులుగా ఉన్నవారి మధ్య విరోధం పెరగడం వాస్తవం.
3. గాంధీజీ ఘనత పొందిన నాయకుడు.
4. మంచిపేరు సంపాదించిన పిల్లలను చూసి తల్లిదండ్రులు హర్షం పొందుతారు.
5. మంచి చిత్తం ఉన్నవారికి అంతా మంచే జరుగుతుంది.

V సృజనాత్మకత

(అ) పాఠంలోని ఏదో ఒక పద్య భావానికి తగిన విధంగా కథ రాయండి.

(ఆ) పాఠంలోని పద్యాల భావాల ఆధారంగా సూక్తులు, నినాదాలు రాయండి.

VI ప్రశంస :

(అ) పాఠంలోని పద్యాలు పాడారు కదా! బాగా పాడినవారిని మీరు ఎలా మెచ్చుకుంటారు?

(ఆ) పద్యాల పోటీలలో మీ మిత్రులు గెలిస్తే ఎలా అభినందిస్తారు?

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) కిందిపేరా చదవండి. ఈ గుర్తు(!)కు '౦' చుట్టండి. ఈ గుర్తున్న (!) వాక్యాల కింద గీత గీయండి.

రాజును ఎక్కడికి వెళ్లావని టీచర్ అడిగింది. “జూ కెళ్ళాం టీచర్. అబ్బో! జూ ఎంత పెద్దగాఉందో! రకరకాల జంతువులు, పక్షులు చూశాం” అన్నాడు. “ఏ జంతువులు చూశారు?” అని టీచర్ రాజును అడిగింది. “బాబోయ్! పెద్ద సింహం చూశాను టీచర్!” అన్నాడు. “అట్లాగా! ఇంకా ఏమేం చూశావ్?” అని టీచర్ అడిగింది.

పిల్లలూ! నేను (!) ఆశ్చర్యకరమైన వాక్యాల చివర ఉంటానని గుర్తించారు కదా! నన్నేమంటారో తెలుసా!

నన్ను (!) ఆశ్చర్యార్థక చిహ్నం అంటారు. ఈ గుర్తుగల వాక్యాలను ఆశ్చర్యార్థక వాక్యాలు అంటారు. సంబోధన, ఆశ్చర్యం, సంతోషం, భయం మొదలైన పదాల తర్వాత కూడా నన్ను ఉపయోగిస్తారు.

పిల్లలూ! 4,5,6 పాఠాల్లో ఆశ్చర్యార్థకాలున్న వాక్యాలను గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీసి చదవండి.

ప్రాజెక్టు పని

వేమన, సుమతి పద్యాలను సేకరించండి. తరగతిలో పాడి వినిపించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1.	పద్యాలను రాగ, భావయుక్తంగా పాడగలను.	ఔను/కాదు
2.	పద్యాల భావాలను సొంత మాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను/కాదు
3.	స్నేహితుని గురించి రాయగలను.	ఔను/కాదు
4.	పద్యాల భావాలకు తగిన కథను రాయగలను.	ఔను/కాదు

ధనంపోతే తిరిగి సంపాదించవచ్చు - శ్రీలం పోతే తిరిగి సంపాదించలేము.

కింది చిత్రం చూడండి.

ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

- చిత్రం చూడండి. ఏం జరుగుతోందో చెప్పండి.
- ఎలుక చేతిలో ఏమి ఉంది? ఎందుకు పట్టుకుంది.
- ఎలుకలు దేని గురించి మాట్లాడుకొంటూ ఉంటాయి? ఏమని మాట్లాడుకొంటూ ఉంటాయి?

పిల్లలూ! ఇలా చేయండి.

- పాఠం చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ఈ పదాలకు అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న అకారాది పట్టికను చూసి తెలుసుకోండి. లేదా మీ మిత్రులను, ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోండి.
- పాఠం చిత్రం చూడండి. పాఠంలో ఉండే విషయాన్ని ఊహించండి. చెప్పండి.

పిల్లి ఎప్పుడూ ఎలుకలను వేటాడి తింటుండడం మనకు తెలుసుకదా! పిల్లితో స్నేహంగా ఉందామని ఒక ఎలుకపిల్ల పిల్లిని విందుకు పిలిచింది. విందుకు వచ్చిన పిల్లి ఏం చేసిందో చూడండి...

ఎలుక వచ్చి పిల్లిబావ నేమనన్నదీ?
అలుక వీడి తన యింటికి రమ్మనన్నదీ
అసలు పిల్లి అలిగి యేల కూరుచున్నదీ
ఎలుక పిల్ల ఎన్నడేమి పెట్టలేదనీ
విందుచేతు నేడు నీవు రమ్మనన్నదీ
ఎలుక మాటలాకు పిల్లి నవ్వుకొన్నదీ

ఎలుకముందు, పిల్లి వెనక ఏగుచున్నవీ
కలుగులోన రెండు కూడ కలుసుకొన్నవీ

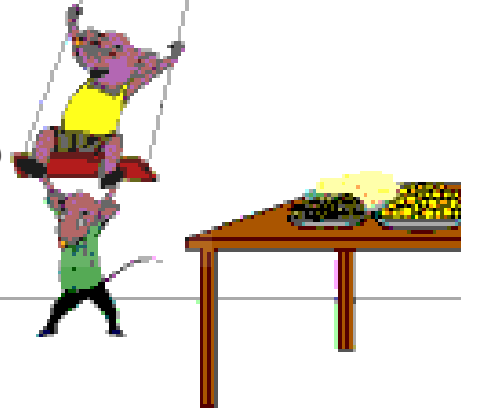
భూమి అడుగులోన ఎలుక కిల్లున్నదీ
ఇంటిలోన దానికొక్క తల్లియున్నదీ

ఇల్లు జూచి పిల్లియెంతో మెచ్చుకున్నదీ
భూమిలోన ఎలుకమేడ పెద్దగున్నదీ

గదులలోన రంగైన బొమ్మలున్నవీ
కుర్చీలు మంచాలు బల్లలున్నవీ

ఉయ్యాల మంచాలు ఊగుతున్నవీ
ఎలుక-పిల్లలే వాటిని లాగుతున్నవీ

గదులలోన ధాన్యాలు నిండియున్నవీ
గోధుమల బియ్యాల రాసులున్నవీ

కందిపప్పు పెసరపప్పు సారపప్పు జీడిపప్పు
కలకండ పంచదార బెల్లాలు కొల్లలు

మర్మరాలు చక్కిలాల అటుకులున్నవీ
మణుగుబూరె పూర్ణాలు అరిసెలున్నవీ

వంట ఇంటి నుండి నేతి వాసనొచ్చెనూ
వాసనతో పిల్లినోట నీరు వచ్చెనూ

కొత్త చుట్ట మొచ్చెనని ఎలుక తల్లి మురిసింది
వెండిపూల పీటమీద పిల్లిని కూర్చోమన్నది

అరిటేకు విస్తరిలో అన్నం వడ్డించారు
కూరలన్ని చుట్టువేసి చారుగిన్నె పెట్టారు

వెన్న కాచినట్టి నెయ్యి అన్నంలో వేశారు
వట్టివేళ్ళ విసనకఱ్ఱతో పిల్లికి విసిరారు

పిల్లినిటకు తెచ్చినట్టి ఎలుకపిల్ల పక్కనుండె
రకరకాల వంటకాలు చక్కగ వడ్డించుండె

అతిథికేమి కావలెనో అడుగుటకై ఎలుకపిల్ల
పిల్లి ముందరే పీటను వేసుకొని కూరుచుండె

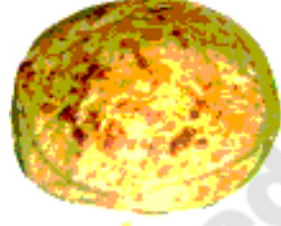
పిల్లి అన్ని వంటకాలు చల్లగాను కలయజూచె
కొద్దికొద్దిగా నాలుక కద్దుకోని రుచిచూచె

అన్నిటికన్నా పిల్లికి ఎదుటనున్న ఎలుకపిల్ల
రుచిగా నున్నట్లుతోచె దానినె తినుటకు చూచె

గబాలున ఎలుకమీద గంతువేసె పిల్లి తాను
ఎలుకపిల్ల దానినోట ఇరుక్కొన్న దప్పుడే

కీచుకీచుమని ఎలుక కేకలు పెట్టగసాగెను
ఇంటిలోని ఎలుకలన్ని ఏమిటేమిటని చూచెను

నోటకరచుకొని ఎలుకను పిల్లి ఉరుక ప్రయత్నించెను
'తల్లి ఎలుక' రోకలితో తలమీదొక్కటి దంచెను

ఎలుకపిల్ల నోటి నుండి ఎగిరి కిందపడ్డది
పిల్లి పరుగుతీసి బయటి వసారాలో పడ్డది

ఈటెలతో బల్లేల్లో ఎలుకలన్ని వచ్చెను
పిల్లిపోయి ఒక తీగెల పొదలోపల చొచ్చెను

ఎలుకలన్ని కమ్ముకొనెను నలువైపులనుండీ
మ్యావు మ్యావుమని అరచెను పిల్లి పొదలనుండీ

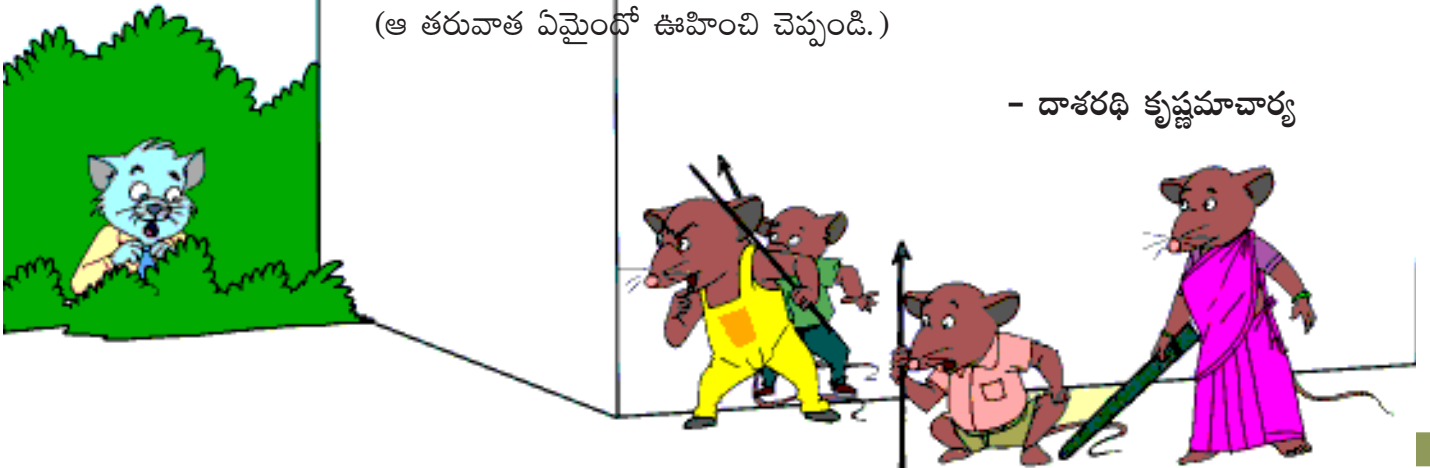
పిల్లిని బయటికి లాగగ ఎలుకలన్ని ప్రయత్నించె
తుదకు వీలుగాక పక్క త్రోవలందు పొంచె

ఎలుక లేగెనని పిల్లి ఇవతలికేతెంచె
ఇంతలోన ఎలుకలన్ని పిల్లిపైకి దూకె

పిల్లి ఎలుకలా గోలకు ఇల్లు ఇల్లు మారుమోగె
ఇంటిలోన పిన్నపెద్దలెల్లరు నిద్దురలేచిరి

(ఆ తరువాత ఏమైందో ఊహించి చెప్పండి.)

- దాశరథి కృష్ణమాచార్య

ఇవి చేయండి

I వినడం, ఆలోచించి చెప్పడం

- (అ) గేయకథను లయబద్ధంగా రాగంతో పాడండి.
- (ఆ) గేయకథను సొంతమాటల్లో చెప్పండి.
- (ఇ) ఎలుకపిల్ల పిల్లని విందుకు పిలిచి వంటలు చేసింది కదా! ఇలా రకరకాల పిండివంటలు మీ ఇంట్లో ఎప్పుడెప్పుడు చేస్తారు?
- (ఈ) ఎలుకలను మీరు ఎక్కడెక్కడ చూస్తారు. ఎలుకలు ఉండడం వల్ల మనకు లాభమా? నష్టమా?

II ధారాళంగా చదవడం, అర్థంచేసుకొని చెప్పడం. రాయడం

- (అ) పాఠంలోని వాక్యాలలో 'తీ' గుర్తు ఉన్న పదాలు ఉన్నాయి. వాటి కిందగీత గీయండి. రాయండి.
- (ఆ) కింది భావాలను చదవండి. పాఠంలో వీటికి సంబంధించిన వాక్యాల కింద గీత గీయండి.
1. ఎలుకల ఇల్లు చాలా పెద్దగా ఉంది.
 2. అన్నీ ఉన్నా పిల్లకి ఎలుకను తినాలనిపించింది.
 3. పిల్లి ఒక పొదలో దాక్కుంది.
 4. పిల్లకి రకరకాల వంటలు వడ్డించారు.
 5. ఎలుక పిల్లని విందుకు రమ్మని చెప్పింది.
- (ఇ) పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.
1. పిల్లి ఎందుకు అలిగింది?
 2. ఎలుక ఇల్లు చూసిన పిల్లి ఎందుకు మెచ్చుకుంది?
 3. ఎలుక ఇంట్లో పిల్లకి ఏమేమి కనిపించాయి?
 4. ఎలుక పిల్లకి ఏమి వడ్డించింది?
 5. పిల్లి ఎలుకను ఎందుకు పట్టుకుంది?
 6. పిల్లితో ఎలుకలన్నీ ఎలా యుద్ధం చేశాయి?

III ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయడం (స్వీయరచన)

- (అ) కథలో తర్వాత ఏం జరిగిందో ఊహించి రాయండి.
- (ఆ) ఎలుక ఇంటికి వచ్చిన పిల్లకి రకరకాల పిండివంటలు చేసి సకల మర్యాదలు చేశాయి కదా! మీ ఇంటికి వచ్చిన అతిథులకు మీరు ఎలా మర్యాద చేస్తారు?
- (ఇ) గేయకథను మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.

(ఈ) కథలో పిల్లి చెడ్డదిగా కాకుండా మంచిగా ఉండి ఉంటే పిల్లి, ఎలుకల మధ్య స్నేహం ఎలా ఉండేదో ఊహించి రాయండి.

IV పదజాలం

(అ) ఎలుక ఇంట్లో ఏమేమి ఉన్నాయో తెలుసుకున్నారు కదా! మరి మీ ఇంట్లో ఏమేమి ఉన్నాయో కింది పట్టికలో రాయండి.

ఉదా :

వస్తువులు	బొమ్మలు	సరుకులు	పిండివంటలు	జంతువులు
కుర్చీలు	రంగుబొమ్మలు	బియ్యం	చక్కిలాలు	ఎలుకలు

(ఆ) కింద గీత గీసిన పదాలను చూడండి. వాక్యాలను చదివి వాటి సరైన అర్థాలను గుర్తించండి.

1. మా ఇంట్లో బొద్దింకలు కొల్లలుగా ఉన్నాయి. ()

అ) తక్కువ ఆ) ఎక్కువ ఇ) కొద్దిగా

2. ఎలుక ముందు, పిల్లి వెనక ఏగుచున్నవి. ()

అ) ఆడుతున్నాయి ఆ) పాడుతున్నాయి ఇ) వెళుతున్నాయి

3. తుదకు ఆ కథ సుఖాంతం అయ్యింది. ()

అ) చివరకు ఆ) ప్రారంభంలో ఇ) మధ్యలో

సరైన జవాబులు కనుక్కొన్నారు కదా! వాటిని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

(ఇ) కింది వాక్యాలు చదవండి.

ఉదా: రామును పెన్ను ఇవ్వమని అడుగు.

మహాత్ముల అడుగుజాడల్లో నడవాలి.

గీతగీసిన పదం ఒక్కో వాక్యంలో ఒక్కో అర్థాన్ని ఇచ్చింది కదా! కింద ఇచ్చిన పదాలతో వేరు వేరు అర్థాలు వచ్చేలా వాక్యాలు రాయండి.

1. తేలు :

2. పెరుగు :

3. కలుగు :

4. తెలుపు :

5. చెప్పు :

V సృజనాత్మకత

(అ) ఎలుక, పిల్లి ముఖాల 'తొడుగులను' (మాస్కలను) అట్టలు, రంగు కాగితాలతో తయారు చేయండి. వాటికి రంగులు వేయండి.

(ఆ) గేయకథలో పిల్లి, ఎలుక మధ్య సంభాషణలను రాయండి. నాటకీకరణ చేయండి.

VI ప్రశంస:

మీరు సెలవుల్లో మీ మిత్రుడి ఇంటికి వెళ్ళారు. అక్కడ వాళ్లు మిమ్మల్ని చాలా బాగా చూసుకున్నారు. తోటకు తీసుకెళ్ళారు. ఆటలు ఆడారు. కథలు చెప్పుకున్నారు. ఇలా ఎన్నో రకాలుగా ఆనందించారు. ఇందుకోసం మీరు మీ మిత్రుణ్ణి అభినందిస్తూ, కృతజ్ఞతలు తెల్పుతూ లేఖ రాయండి.

VIII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

ముందు పాఠంలో సంబోధన, ఆశ్చర్యం, సంతోషం, భయం మొదలైన పదాల ముందు ఆశ్చర్యార్థకపు గుర్తు (!)ను ఉపయోగించాలని తెలుసుకున్నారు కదా! కింది పేరా చదవండి. ఈ గుర్తు(!)ను సరైన పదాల వద్ద ఉంచండి.

అక్కర్లు పాదుషా పకపకా నవ్వుతూ 'చూశావా బీర్బల్! ఎంత విచిత్రం జరుగుతున్నదో నేను ఇంత వరకు నాలుగు పళ్ళు కూడా తినలేదు. కాని ఈ మహారాణి చూశావా అప్పుడే ఎన్ని మామిడి పళ్ళు ఆరగించిందో' అన్నాడు. బీర్బల్ ఆశ్చర్యంగా పాదుషావైపు చూసి 'రాణి గారు మాత్రం ఎన్ని పళ్ళు తిన్నారు హుజూర్ వారు మీకంటే మెల్లగానే ఆరగిస్తున్నారు కదా' అన్నాడు. రాణి మాత్రం వంచిన తల ఎత్తలేదు మౌనంగా పాదుషా మాటలు ఆలకించ సాగింది. పాదుషా రాణి పళ్ళెం వైపు చూపిస్తూ 'సరిగా చూడు బీర్బల్ ఆమె పళ్ళెం పక్కన ఎన్ని తొక్కలు పడి ఉన్నాయో చూడు ఎన్ని టెంకెలు గుట్టపడి ఉన్నాయో చూడు పాపం మహారాణికి ఎంత ఆకలిగా ఉన్నదో ఆ విధంగా అద్భుతమైన భోజన పరాక్రమం ప్రదర్శిస్తున్నది' అన్నాడు నవ్వుతూ.

ప్రాజెక్టు పని

మీ పాఠశాల గ్రంథాలయంలోని పుస్తకాలు చదవండి. వాటిలో "ఎలుక-పిల్లి" వీటికి చెందిన కథలు చదవండి. వాటిని గురించి డైరీలో రాయండి. చదివి వినిపించండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. గేయాన్ని లయబద్ధంగా రాగంతో పాడగలను. కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. ఔను/కాదు
2. గేయాన్ని ధారాళంగా చదవగలను, భావాలకు తగిన వాక్యాలను గుర్తించగలను. ఔను/కాదు
3. గేయకథను సొంతమాటల్లో రాయగలను. ఔను/కాదు
4. 'తొడుగులు' (మాస్కలు) తయారు చేసుకొని, గేయకథను నాటకీకరణ చేయగలను. ఔను/కాదు

నిన్ను నువ్వెట్లా ప్రేమిస్తావో - నీ పాఠ్యపుస్తకాలను కూడా అట్లాగే ప్రేమించు.

- జీసస్

తెలుగు సంవత్సరాలు

దీపిక చేతిలోని శుభలేఖను చూసుకుంటూ మురిసిపోతోంది. ఇంట్లోకి వస్తున్న హారిక “ఏమిటమ్మా! అలా నీలో నీవే సంతోషపడుతున్నావు?” అంటూ దగ్గరకు వచ్చింది. “మా బాబాయి కొడుకు రామూకి పెళ్లికుదిరింది. ఇదిగో శుభలేఖ” అంటూ దాన్ని హారికకు ఇచ్చింది. హారిక శుభలేఖ చదివింది.

శుభలేఖలో ‘నందననామ’ సంవత్సరం అని ఉంది. “అమ్మా! ఇది 2012వ సంవత్సరం కదా! ఇందులో ఇలా రాశారేమిటి?” అని అడిగింది హారిక.

ఓహో? అదా నీ సందేహం! పోయిన నెలలో మనం ‘ఉగాది’ పండుగ జరుపుకున్నాం గుర్తుందా?” “గుర్తుందమ్మా! ఆ రోజు కొత్త సంవత్సరం వచ్చిందని నువ్వు ఉగాది పచ్చడి చేశావు. తాతయ్య పంచాంగశ్రవణం చేశాడు కదా!” “బాగా గుర్తుందే! ‘నందన’ అనేది ఒక తెలుగు సంవత్సరం పేరు” అంది దీపిక. “ఈ సంవత్సరాలు అనేవి ఎందుకమ్మా?” అడిగింది హారిక. చరిత్రలో ఎప్పుడు ఏం జరిగిందో చెప్పడానికి సంవత్సరాలు అవసరం కదా! అందుకని మన పెద్దలు సంవత్సరాల లెక్కలు, వాటికి పేర్లు ఏర్పాటు చేశారు.”

“అంటే ఒక్కో సంవత్సరానికి ఒక్కో పేరు ఉంటుందన్నమాట” అంది హారిక.

“ఔను, మనకు తెలుగులో అరవై సంవత్సరాలు ఉన్నాయి” అంది దీపిక.

“వాటిపేర్లు నీకు తెలుసా? చెప్పవా అమ్మా!” అంది హారిక.

“తెలుసు!” అని అమ్మ సంవత్సరాల పేర్లు చెప్పింది. హారిక రాసుకుంది.

1. ప్రభవ	11. ఈశ్వర	21. సర్వజిత్తు	31. హేవిశంబి	41. ప్లవంగ	51. పింగళ
2. విభవ	12. బహుధాన్య	22. సర్వధారి	32. విశంబి	42. కీలక	52. కాళయుక్తి
3. శుక్ల	13. ప్రమాది	23. విరోధి	33. వికారి	43. సౌమ్య	53. సిద్ధార్థి
4. ప్రమోదూత	14. విక్రమ	24. వికృతి	34. శార్వరి	44. సాధారణ	54. రౌద్ర
5. ప్రజోత్పత్తి	15. వృష	25. ఖర	35. ప్లవ	45. విరోధికృతు	55. దుర్మతి
6. ఆంగిరస	16. చిత్రభాను	26. నందన	36. శుభకృతు	46. పరీధావి	56. దుందుభి
7. శ్రీముఖ	17. స్వభాను	27. విజయ	37. శోభకృతు	47. ప్రమాదీ(చ)	57. రుధిరోద్ధారి
8. భావ	18. తారణ	28. జయ	38. క్రోధి	48. ఆనంద	58. రక్షాక్షి
9. యువ	19. పార్థివ	29. మన్మథ	39. విశ్వావసు	49. రాక్షస	59. క్రోధస
10. ధాత	20. వ్యయ	30. దుర్ముఖి	40. పరాభవ	50. నల	60. అక్షయ

“ఈ అరవై సంవత్సరాలు పూర్తి అయిపోతే ఎలాగమ్మా! మళ్ళీ కొత్త పేర్లు వస్తాయా?” సందేహం వెలిబుచ్చింది హారిక. అమ్మ చిరునవ్వు నవ్వింది. “ఈ అరవై సంవత్సరాలు ఇదే వరసలో ఒకదాని తరువాత ఒకటి మళ్ళీ వస్తాయి. ఈ వరస పూర్తి అయిన తర్వాత మళ్ళీ ఇవే మొదలవుతాయి. దీన్నే పృథ్వివర్ష చక్రం అంటారు.” అని చెప్పింది దీపిక.

ఈ పేర్లను నేను చదివి జ్ఞాపకం పెట్టుకొంటాను. నోటికి నేర్చుకొంటాను. నేను తెలుసుకున్న ఈ తెలుగు సంవత్సరాల పేర్లను మా మిత్రులకు కూడా తెలియజేస్తాను”, అంటూ సంతోషంగా వెళ్లింది హారిక.